

Одеський національний медичний університет
Факультет стоматологічний

**Кафедра професійної
патології і функціональної
діагностики та
фтизіопульмонології**

Силабус курсу
Фтизіатрія

Обсяг	Всього: кредитів ECTS – 1; годин – 30 год.
Семестр, рік навчання	VII-VIII семестр, 4 курс
Дні, час, місце	Згідно розкладу занять
Викладач (-і)	Викладачі кафедри професійної патології і функціональної діагностики та фтизіопульмонології
Контактний телефон	-
E-mail	kaftub@ukr.net
Робоче місце	Кафедра професійної патології і функціональної діагностики та фтизіопульмонології. Одеса, вул. Французький бульвар 40. Державний заклад спеціалізований (спеціальний) санаторій «Аркадія» МОЗ України.
Консультації	Очні консультації: середа 14.00-15.00 Он лайн-консультації: вівторок, четвер 14.00-15.00

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися за допомогою E-mail, програм Microsoft Teams та Skype, телефоном, в аудиторії за розкладом.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фтизіатрія» є заходи з організації виявлення, діагностики, диференційної діагностики, лікування та профілактики туберкульозу.

Пререквізити

Основою для освоєння дисципліни є знання, вміння та навички, отримані в процесі вивчення таких дисциплін як анатомія, фізіологія, гістологія, мікробіологія, вірусологія та імунологія, патофізіологія, патоморфологія, рентгенологія, фармакологія, пропедевтика внутрішньої медицини, пропедевтика педіатрії, радіологія, гігієна та екологія.

Постреквізити

Фтизіатрія як навчальна дисципліна передбачає при вивченні взаємозв'язок з наступними дисциплінами: внутрішня медицина (пульмонологія, ендокринологія), хірургія, отоларингологія, неврологія, інфекційні хвороби, епідеміологія, педіатрія, дитячі інфекції, онкологія.

Мета курсу:

1) оволодіння систематизованими знаннями з організації надання допомоги

хворим на туберкульоз;

2) опанування вміння діагностувати різноманітні клінічні форми туберкульозу;

3) формування практичних умінь щодо обстеження хворого на туберкульоз;

4) опанування знань з лікування та профілактики туберкульозу;

5) оволодіння знаннями з організації інфекційного контролю в стоматологічній клініці.

Завдання дисципліни:

1) засвоєння основних заходів, необхідних для організації роботи у стоматологічному відділенні і забезпечення профілактики виникнення і розповсюдження туберкульозної інфекції;

2) засвоєння алгоритму дій лікарів установ загальної лікарської мережі щодо виявлення туберкульозу при зверненні пацієнтів за допомогою;

3) засвоєння основних профілактичних заходів в осередках туберкульозної інфекції;

4) набуття практичних навичок для діагностики і диференціальної діагностики туберкульозу слизової оболонки порожнини рота та щелепно-лицьової локалізації;

4) набуття навичок і умінь для обстеження хворого на туберкульоз та оформлення результатів у відповідній медичній документації;

5) формування морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

1) Визначити клінічні форми туберкульозу і сформулювати клінічний діагноз відповідно до класифікації. Визначити фактори ризику виникнення туберкульозу.

2) Пояснювати значення бактеріоскопічних і бактеріологічних методів дослідження харкотиння.

3) Пояснювати основні принципи лікування хворих на туберкульоз і визначити критерії їхвилікування.

4) Використовувати принципи диспансеризації осіб з групи ризику захворювання на туберкульоз та принципи профілактики туберкульозу.

вміти:

1) Демонструвати вміння ведення медичної документації у клініці фтизіатрії.

2) Діагностувати та надавати екстрену допомогу при невідкладних станах у хворих на туберкульоз.

3) Класифікувати осередки туберкульозної інфекції та використовувати в них принципи проведення протитуберкульозних заходів.

4) Планувати схему обстеження хворого на туберкульоз, аналізувати отримані дані та визначити режими лікування хворих із різними клінічними формами туберкульозу

Курс буде викладений у формі лекцій (6 год.), практичних занять (26 год.), організації самостійної роботи студентів (44 год.).

Форми і методи навчання:

1) *лекції* (теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів дисципліни. Лекторами можуть застосовуватись такі варіанти проведення лекцій як навчальна, інформаційна, лекція-візуалізація, лекція-дискусія, лекція-консультація);

2) *практичні заняття* (при проведенні практичного заняття передбачається усне та письмове опитування, вирішення тестових завдань, розв'язування ситуаційних задач);

3) *самостійна робота (СРС) з активною консультацією викладача* (під час самостійної роботи студенти опановують навчальний матеріал наступного практичного заняття. На консультаціях студент може отримати відповіді на складні питання теми).

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Загальні питання фтизіатрії. Організація медичної допомоги хворим на туберкульоз: виявлення, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 1. Визначення туберкульозу як хвороби. Епідеміологія туберкульозу. Збудник туберкульозу, його властивості. Шляхи зараження туберкульозом. Клінічна класифікація туберкульозу.

Тема 2. Організація виявлення і діагностики туберкульозу. Туберкулінодіагностика. Клінічний розбір хворих.

Тема 3. Загальноклінічні методи діагностики туберкульозу. Спеціальні методи діагностики (лабораторна, рентгенологічна). Клінічний розбір хворих.

Тема 4. Лікування туберкульозу. Клінічний розбір хворих.

Тема 5. Профілактика туберкульозу. Клінічний розбір хворих.

Розділ 2. Клінічні форми туберкульозу: первинні, вторинні, туберкульоз ротової порожнини і щелепно-лицевої локалізації. Клінічний розбір хворих.

Тема 6. Легеневий туберкульоз: первинні та вторинні форми. Клінічний розбір хворих.

Тема 7. Ускладнення легеневого туберкульозу. Надання невідкладної допомоги. Туберкульоз слизової оболонки порожнини рота та кісток щелепи. Клінічний розбір хворих.

Перелік рекомендованої літератури

1. Фтизіатрія : підручник / В. І. Петренко, Л. Д. Тодоріко, Л. А. Грищук [та ін.] ; за ред. В. І. Петренка. Київ : Медицина, 2015. 471 с.

2. Актуальні питання фтизіатрії: посібник / Д. Г. Крижаноський, В. А. Фрейвальд, Н. А. Марченко (та ін.). Дніпропетровськ: Середняк Т. К., 2015. 155 с.

3. Профілактика туберкульозу. Навчальний посібник для студентів і лікарів-інтернів ВНМЗ IV рівня акредитації та лікарів / В. І. Петренко, М. Г. Долинська, А. В. Александрін, В. В. Петренко. Київ : 2 Print, 2017. 88 с. URL: <http://tb.ucdc.gov.ua/uploads/files/prophilaktica.pdf>

4. Невідкладні стани у практиці фтизіопульмолога : навч. посібник / Н. А. Мацегора, О. Я. Лекан, О. А. Бабуріна, М. Ю. Голубенко. Одеса : „Астропринт”, 2016. – 64 с.

5. Туберкульоз кісток та суглобів : метод. рекомендації для студентів і лікарів-інтернів ВНМЗ IV рівня акредитації / Н. А. Мацегора, І. М. Смольська, О. Я. Лекан, О. Є. Шпота, Л. П. Омелян [та ін.]. Одеса : ОНМедУ, 2018. 24 с.

6. Позалегеновий і міліарний туберкульоз у хворих на ко-інфекцію ТБ/ВІЛ / В. І. Петренко, М. Г. Долинська, О. М. Разнатовська. — К. 2015: ДКС Центр — 112 с. URL: http://tb.ucdc.gov.ua/uploads/files/usaaid_170x240_fp_new.pdf

7. Паліативна та хоспісна допомога хворим на туберкульоз: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / Ю. І. Фещенко, В. М. Князевич, О. М. Разнатовська, Н. А. Гріцова. Київ. 2017.

8. Наказ МОЗ України № 530 від 25.02.2020 р. «Стандарти охорони здоров'я при туберкульозі». URL: https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/Nakaz_MOZ_vid_25.02.2020_530_Standarty_medopomogy_pry_TB.pdf

9. Наказ МОЗ України №287 від 01.02.2019 р. «Про затвердження Стандарту інфекційного контролю для закладів охорони здоров'я, що надають допомогу хворим на туберкульоз». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0408-19#Text>

Інформаційні ресурси.

1. Вебсайт Центру громадського здоров'я МОЗ України <http://phc.org.ua/>

2. Питання туберкульозу на сайті ВООЗ. <http://www.who.int/tb/ru/> ; <http://www.who.int/tb/en/>

3. Національний ресурсний центр з туберкульозу <http://tb.ucdc.gov.ua/>

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю:

На кожному практичному занятті застосовуються наступні методи поточного контролю:

- 1) тести за темою практичного заняття
- 2) усна відповідь на стандартизовані питання за матеріалом поточної теми, попередніх тем та лекційного матеріалу
- 3) заповнення орієнтовних карт за темою заняття.
- 4) контроль активності студента під час роботи в малих групах

Критерії оцінювання роботи студента на практичному занятті

«5»	«4»	«3»	«2»
<i>Критерії оцінювання теоретичних знань студента</i>			

Студент самостійно, чітко і послідовно, з вичерпною повнотою відповів на всі запитання.	студент зріло орієнтується в матеріалі, але при відповіді допустив дві-три не принципово важливі помилки.	Знає фактичний матеріал у повному об'ємі програми курсу, проте затрудняється самостійно і систематично викладати відповіді, примушуючи викладача пропонувати йому навідні запитання.	студент не виявляє знань і погано орієнтується в основному теоретичному матеріалі курсу, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань.
Критерії оцінювання виконання тестових завдань			
90-100 %	70-80 %	50-60 %	менше 50 %
Критерії оцінки активності студента			
Дуже активний	Активний	Малоактивний	Пасивний
Студент активно працює протягом усього практичного заняття, здатний висловити власне ставлення з даної проблеми, проявляє вміння самостійно викладати матеріал, робити самостійні висновки. Є лідером в групі.	Студент активно працює протягом практичного заняття, викладення матеріалу логічне, з висновками, вміє виконувати навчальні завдання. Здатний працювати в групі, але для прояву своїх якостей потребує стимулу зовні.	Студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається робити висновки й розв'язувати задачі. Але на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача,. У групі активності не проявляє.	Студент не проявляє активності при самостійній роботі та у складі групи. Проявляє відсутність зацікавленості і бажання працювати.

Кінцевою стає середня оцінка за всі види діяльності студента під час практичного заняття.

В кінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній бал усіх отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми.

Форми і методи підсумкового контролю:

Диференційний залік проводиться на останньому занятті шляхом усного опитування, яке проводить завідувач кафедри разом з доцентом, або два доценти. Диференційований залік студента оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою. До диф.заліку допускаються лише ті студенти, які не мають академічної заборгованості і мають середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3,00.

Нарахування та розподіл балів, які отримують студенти.

Для оцінювання дисципліни за 4-бальною традиційною (національною) шкалою спочатку розраховується середній бал за дисципліну як середнє арифметичне двох складових:

- 1) середній поточний бал як арифметичне всіх поточних оцінок (розраховується як число, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад, 4,76);
- 2) традиційна оцінка за диференційований залік.

Середній бал за дисципліну переводиться в традиційну оцінку з дисципліни за 4-бальною шкалою і розцінюється як співвідношення цього середнього арифметичного до проценту засвоєння необхідного об'єму знань з даного предмету. Отриманий середній бал за дисципліну дозволяє здійснити конвертацію в оцінку за 200-бальною шкалою.

Умови отримання додаткових (бонусних) балів. Участь у НДР кафедри, підготовка доповідей і виступів на студентські конференції.

Самостійна робота студентів.

Завдання для самостійної роботи:

1) підготовка до практичних занять (теоретична підготовка, робота з орієнтовними картами, виконання тестових завдань, вирішування ситуаційних задач)

2) підготовка до диференційного заліку.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю з теми на відповідному аудиторному занятті.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Для відпрацювання пропущених лекцій та практичних занять (більше 1 дня) потрібен дозвіл деканату. Відпрацювання здійснюються щоденно після занять (не більше одного пропуску) та в суботу (три пропуски). Після відробок пропусків студент складає диф. залік шляхом усного опитування, яке проводить завідувач кафедри разом з доцентом, або два доценти.

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час поточного контрольного тестування та складання диференційного заліку заборонено (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

Політика щодо відвідування: відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим, бали за відвідування лекційних занять не нараховуються, але з невідпрацьованими під час циклу лекціями, студент до складання диференційного заліку не допускається. Поважною причиною відсутності на заняттях вважається хвороба, що підтверджується довідкою з деканату.

Мобільні пристрої: на заняттях не використовуються.